

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Валіна ПОНОМАРЬОВА

Положення
про моніторинг якості освітнього процесу та ОП
у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради та Харківському педагогічному
фаховому коледжі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради
(нова редакція)

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради
(протокол № 11 від 12.04.21)

Харків
2021р.

1. Загальні положення.

1.1. Дане Положення регламентує порядок, процедуру і форми проведення контролю за якістю освітнього процесу у вигляді моніторингових досліджень.

1.2. Нормативною базою моніторингу якості освітнього процесу в закладі вищої освіти є: Закон України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. №977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», від 16.01.2020 р. № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти».

1.3. Провідним напрямком удосконалення системи освіти є формування системи управління якістю освіти засобами моніторингу розвитку та контролю якості освіти із залученням усіх зацікавлених учасників освітнього процесу.

1.4 Дане Положення спрямоване на підвищення якості освіти та освітньої програми, активізацію та удосконалення діяльності закладу вищої освіти.

1.7. Положення затверджується та може підлягати доповненню або змінам на засіданні Вченої ради академії.

1.8. Академія у своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими документами з питань організації освітнього процесу та даним Положенням.

1.9. Дане Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.10. У цьому положенні використовуються такі терміни:

Моніторинг – це спеціально організований, постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеним показником.

Моніторинг в освіті – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз її розвитку.

Призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів.

Якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

2. Мета моніторингу.

2.1. Вивчення рівня ефективності роботи Академії, результатів організації освітньої та науково-методичної роботи, а також раціональності використання педагогічних засобів та технологій.

2.2. Активізація діяльності науково-педагогічного та педагогічного колективу щодо вивчення та впровадження інноваційних технологій.

2.3. Забезпечення ефективного об'єктивного інформаційного відображення стану якості системи освіти, відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.

2.4. Моніторинг освітніх програм здійснюється з метою підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності фахівців на ринку праці; визначення сильних і слабких сторін реалізації освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою і на цій підставі визначення шляхів підвищення якості освітніх програм та забезпечення їх відповідності критеріям оцінювання якості освітньої програми; надання усім зацікавленим сторонам інформації про якість освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою.

3. Завдання моніторингу.

3.1. Завданнями моніторингу в Академії є:

- забезпечення функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Академії;

- вироблення комплексу показників, що забезпечують цілісне уявлення про стан якості освіти в Академії;
- виявлення динаміки щодо якості освіти в Академії та факторів ризику її забезпечення;
- надання всім учасникам освітнього процесу та зовнішнім стейкхолдерам достовірної інформації про якість освіти в Академії;
- інформаційне забезпечення процесу прийняття обґрунтованих управлінських рішень з проблем підвищення якості освіти;

4. Предмет, об'єкт та суб'єкт моніторингу.

4.1. Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в Академії.

4.2. Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в Академії, що включає кілька рівнів:

- здобувачі освіти;
- педагогічні та науково-педагогічні працівники;
- куратор/наставник групи;
- стейкхолдери;
- випускники Академії.

4.3. Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація Академії.

5. Види внутрішнього моніторингу якості освіти

5.1. Моніторинг відбувається за участю зацікавлених сторін (здобувачів освіти, роботодавців, педагогічних та науково-педагогічних працівників, інших стейкхолдерів) і передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних зі збором і аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу.

5.2. Моніторинг освітніх програм здійснюється на локальному (рівні освітньої програми), факультетському та загально-академічному рівнях.

5.2.1. Локальний моніторинг здійснюється, як правило, членами робочої групи освітньої програми за участі профільних кафедр із залученням представників органів студентського самоврядування, стейкхолдерів. Відповідальність за

організацію і проведення локального моніторингу освітньої програми покладається на її гаранта. Результати локального моніторингу не менш як один раз на рік обговорюються на навчально-методичній раді факультету, Вченій раді Академії. Звіти з моніторингу на рівні ОП подаються до Підрозділу із забезпечення якості освіти Академії.

5.2.2. Гарант освітньої програми та робоча група освітньої програми відстежує:

- змістовне наповнення ОП, його відповідність стандартами вищої освіти та професійним стандартам (за наявності), вимогам Національної рамки кваліфікації;
- забезпечення відповідності ОП критеріям оцінювання освітніх програм;
- актуальність мети та цілей навчання за ОП;
- кадрове та матеріально-технічне забезпечення;
- врахування інтересів стейкхолдерів, залучення роботодавців до реалізації ОП.

5.2.3. Організація і здійснення загально-академічного моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик в межах Академії, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні відомостей про самооцінювання освітньої програми для акредитації покладається на Підрозділ із забезпечення якості освіти Академії.

5.2.4. Підрозділ із забезпечення якості освіти Академії при проведенні моніторингу здійснює:

- організацію й аналіз анкетувань: здобувачів вищої освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників факультету з питань організації освітнього процесу за ОП, якості освітньої програми;
- організацію й аналіз анкетувань випускників з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;
- оцінку наявності й доступності робочих програм освітніх компонентів, силабусів, практик, курсових робіт тощо;
- оцінку наявності, якості й доступності інформаційного забезпечення;

- контроль відповідності освітніх програм існуючим стандартами вищої освіти і професійним стандартам (за наявності) та сучасним вимогам до їх розробки;
- контроль процесу оновлення освітніх програм, з урахуванням сучасних вимог, побажань здобувачів освіти, стейкхолдерів та всіх зацікавлених сторін.

5.3. Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- базова освіта, науковий ступінь, вчене звання;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи;
- результативність наукової діяльності;
- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;
- підвищення кваліфікації.

5.4. Відповідність спеціальності викладача освітньому компоненту визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом, або проходженням відповідного науково-педагогічного стажування та наявністю публікацій з цієї навчальної дисципліни у рецензованих закордонних або фахових наукових виданнях України, або виданого підручника чи навчального посібника з цього освітнього компоненту.

5.5. Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності є однією із базових складових визначення якості освітнього процесу, якості підготовки здобувачів вищої освіти і передбачає виявлення наявності затверджених у встановленому порядку:

- освітньої програми;
- навчального плану;
- робочого навчального плану;
- робочих програм з кожного освітнього компоненту освітнього процесу;
- навчально-методичних комплексів освітніх компонентів;

- програм практичної підготовки, робочих програм практик;
- методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів.

5.6. Моніторинг якості викладання в Академії здійснюється у формі відкритих занять, взаємовідвідувань, контрольних відвідувань, анкетування та самооцінювання.

5.7. Моніторинг якості результатів навчання здобувачів вищої освіти дає змогу виявити відхилення між очікуваними показниками та отриманими результатами через зворотний зв'язок, а також визначає відповідність рівня набутих ними знань і вмінь, сформованих компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти. Моніторинг якості результатів навчання здобувачів вищої освіти передбачає здійснення щорічного/що семестрового контролю за якістю знань, умінь та навичок здобувачів з освітніх компонентів, проводиться на рівні викладач-кафедра-деканат-ректорат і включає кілька видів: вхідний контроль; поточний контроль; підсумковий контроль; атестація здобувачів вищої освіти.

5.8. Для додаткового виявлення реального стану справ та об'єктивності спостереження здійснюється моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти та/або випускників Академії якістю надання освітніх послуг та освітньої діяльності, професіоналізмом та педагогічною майстерністю викладачів, підтримкою академічної доброчесності, застосуванням сучасних освітніх технологій, нововведень у навчально-методичному забезпеченні за певною освітньою програмою, спеціальністю на певному рівні вищої освіти.

6. Організація та технологія внутрішнього моніторингу якості освіти

6.1. Моніторинг якості освіти та освітньої діяльності в Академії здійснюється відповідно до цього Положення.

6.2. Моніторинг проводиться у такі етапи:

- планування та підготовка моніторингу (визначення мети та завдань моніторингу; визначення суб'єктів та об'єктів моніторингу; визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження; розробка інструментарію моніторингу тощо);
- розробка графіку моніторингу;

- проведення моніторингу;
- збір та обробка результатів моніторингу;
- аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу;
- оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу);
- підготовка висновків і рекомендацій для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освіти та освітньої діяльності, прогнозування розвитку Академії з урахуванням побажань стейкхолдерів;
- відстеження управлінських рішень, прийнятих за результатами моніторингу, та їх ефективності.

6.3. Методами проведення моніторингу можуть бути:

- аналіз документації щодо забезпечення якості освітнього процесу та якості освіти: матеріалів ліцензування освітньої діяльності за спеціальностями й акредитації освітніх програм; навчальних і робочих навчальних планів; розкладів навчальних занять; матеріалів сайту освітньо-професійні, освітньо-наукові програми; звіти кафедр; матеріалів щодо розгляду відповідних питань на засіданнях кафедр, факультетів, Вченої ради Академії; відгуків споживачів освітніх послуг (у т.ч. стейкхолдерів – представників закладів/установ/організацій практики здобувачів вищої освіти);
- опитування;
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю в Академії.

6.4. Критерії та показники визначаються відповідно до об'єкту моніторингу та враховують критерії оцінювання якості освітньої програми.

6.5. Для забезпечення моніторингу суб'єкти моніторингу забезпечують інформування учасників щодо вимог проведення моніторингу; дотримання етичних правил поведінки під час проведення моніторингу; безпечні умови для всіх учасників дослідження під час його проведення.

6.6. Учасники моніторингу повинні дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були проінформовані; виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу; дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.

6.7. Обробка, накопичення і аналіз інформації, отриманої в ході моніторингу, проводиться співробітниками Підрозділу із забезпечення якості освіти Академії відповідно до їх посадових обов'язків.

7. Результати моніторингу внутрішнього моніторингу якості освіти

7.1. За результатами моніторингу готуються аналітичні довідки, розробляються рекомендації, які надаються керівництву Академії для прийняття управлінських рішень, а також розглядаються на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів, Вченої ради Академії.

7.2. Підсумки внутрішнього моніторингу якості освіти та освітньої діяльності є підставою для прийняття керівництвом Академії управлінських рішень.

7.3. Результати моніторингових досліджень оприлюднюються на офіційному сайті Академії.

Система моніторингу якості освіти КЗ «ХІПА»

Зовнішній моніторинг

Ліцензування щодо заочиттування та провадження освітньої діяльності за освітніми програмами МОН України

Акредитація ОПШ/ОНП
Національне агентство з якості освіти

Наглядова рада

Відгуки та характеристика діяльності студентів-практикантів

Участь стейк-олдерів у підсумковій атестації випускників

Попит на працевлаштування випускників

Аналіз результатів зовнішнього моніторингу

Механізми усунення недоліків та врахування рекомендацій

Внутрішній моніторинг

Контроль якості навчання

Резні види контролю: учаскесійний період

Реєкторські/директорські контрольні роботи

Однованання зобутих компетентностей студентів: виповічно до вимог кредитної трансферно-накопичувальної системи

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Рейтингова система оцінки

Контроль якості вищдання

Проведення відкритих занять

Підвищення кваліфікації

Проведення анкетування

Взаємодієвідчування та аналіз занять

Визначення рейтингу діяльності викладачів

Атестація педагогівчкх практикників

Семестровий контроль навчальних досягнень зобувачів освіти

Заліки

Іспити

Семестрова оцінка

Захист курсових робіт

Підсумкова оцінка практик

Агестаційний екзамен

Захист кваліфікаційної роботи

Аналіз результатів внутрішнього моніторингу

Механізми усунення недоліків та врахування рекомендацій